

กล่องไฟตรวจการเสื่อมสภาพและความสะอาดเครื่องมือทันตกรรมขนาดเล็ก

พยอม เพลิงบุตร
ศูนย์อนามัยที่ 1 เชียงใหม่

เป้าหมายและวัตถุประสงค์

1. เพื่อลดเวลาการจัดเตรียมและตัดแยกเครื่องมืออุปกรณ์ ผู้ปฏิบัติมีความมั่นใจ ปลอดภัย
2. เครื่องมืออุปกรณ์ปราศจากเชื้อให้มีสภาพดีพร้อมใช้และมีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ

กระบวนการ KM และเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการความรู้

กระบวนการทำความสะอาดเครื่องมือทันตกรรมให้ปราศจากเชื้อ ในส่วนของเครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ในการทำหัตถการ ด้านการรักษาทันตกรรมที่มีขนาดเล็ก แหลมคม มีคมเกลียวเล็ก เช่นไฟล์ (เครื่องมือที่ทันตแพทย์ใช้ขยายคลองรากฟันรักษารากฟัน) เข็มเย็บแผล หัวเบอร์กรอฟัน โดยมีแนวทางการปฏิบัติในการทำเครื่องมือให้ปราศจากเชื้ออย่างมีคุณภาพโดยยึดหลัก คู่มือการป้องกันการติดเชื้อ และ 3P(Purpose, Process, Performance) กับกระบวนการจัดการความรู้(KM) ผู้ประดิษฐ์ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบงานด้านเครื่องมืออุปกรณ์ทำให้ปราศจากเชื้อและมีประสบการณ์ที่สะสม (Tacit Knowledge) พบปัญหาจึงหาแนวทาง โดยการลองผิดลองถูกมาปรับใช้คิดประดิษฐ์กล่องไฟตรวจความสะอาด เครื่องมืออุปกรณ์ซึ่งตามปกติหลังการใช้งานต้องผ่านกระบวนการล้างทำความสะอาดจากนั้นจะต้องตรวจเช็คความสะอาดและตรวจสภาพพร้อมใช้ไม่หัก ไม่งอ ไม่ปนเปื้อนเศษเลือด หรือสิ่งสกปรกต่าง ๆ ของเครื่องมืออีกครั้งก่อนนำไปฆ่าเชื้อด้วยการนึ่งอบไอน้ำ เดิมผู้ช่วยทันตแพทย์จะใช้แว่นขยายส่องตรวจสภาพ เสียเวลาทำได้ครั้งทีละน้อย ซึ่งเกิดความไม่สะดวกเนื่องจากต้องใช้สายตาจ้องมองนานเมื่อยล้าสายตาก็เกิดแนวคิดที่จะหาวิธีให้ทำงานได้เร็วและสะดวกขึ้น จึงได้ประดิษฐ์กล่องไฟที่มีแสงสว่างส่องจากด้านล่างเพื่อช่วยให้มองเห็นวัสดุชิ้นเล็กๆ ได้ชัดเจนขึ้น และทำได้จำนวนชิ้นมากขึ้น

รูปแบบการดำเนินงานมีขั้นตอนการทำงานดังนี้

1. นำลีนชกโต๊ะไม้เก่า (เหตุผลที่ใช้ลีนโต๊ะต้องการพื้นที่วางตรงกลางเพื่อใส่หลอดไฟฟ้า) ขนาดกว้าง 11 นิ้ว ยาว 11 นิ้ว จากนั้นใช้ชุดหลอดไฟฟ้าที่มีปลั๊กใช้เสียบไฟฟ้าทั่วไปขนาด 5W นำมายึดติดด้านที่จับของลีนชกตรงกลางพื้นที่วางและเจาะรูเพื่อให้สายไฟอยู่ด้านนอก
2. นำพลาสติกใสแข็งหรือแผ่นกระจกตัดให้พอดีมาวางบนขอบลีนชกจากใช้เทปกาวมายึดไม่ให้แผ่นพลาสติกขยับและใช้วางเครื่องมืออุปกรณ์ตรวจสอบ
3. นำชุดหลอดไฟฟ้าพร้อมปลั๊กขนาด 5 W ที่มีตัวหนีบมาหนีบยึดไว้เพื่อใช้ส่องไฟด้านบนให้ไฟส่องทะลุกันสองด้านช่วยให้เห็นเครื่องมือทันตกรรมขนาดเล็กได้ชัดเจนขึ้น

ผลสำเร็จ/นวัตกรรมที่เกิดขึ้น

ทำให้การทำทำความสะอาดและการตรวจสภาพเครื่องมือทันตกรรมขนาดเล็กสะดวกรวดเร็วมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ช่วยลดความเมื่อยล้าของสายตา และสามารถป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้รับบริการได้

แนวทางการขยายหรือพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้

พัฒนาใช้กล่องพลาสติกแทนลีนชกโต๊ะเพื่อความสะดวกในการเคลื่อนย้าย ส่องฟิล์มเอ็กซเรย์ ใช้ลอกลายเขียนแบบ และพัฒนาคิดประดิษฐ์ชิ้นงานใหม่อีก